

Mastering System Prompts

De ultieme gids voor krachtige AI-instructies

Gevorderd

32 paginas

2025

Gratis PDF

Prompting | ChatGPT Boeken
www.chatgptboeken.nl

Wat zijn system prompts?

Een system prompt is de verborgen instructie die bepaalt HOE ChatGPT reageert - voordat de gebruiker iets typt. Wie system prompts beheerst, stuurt het model volledig naar zijn hand.

Na dit boek kun je:

- ✓ Effectieve system prompts schrijven voor elke toepassing
- ✓ ChatGPT een consistente persona geven
- ✓ Gedrag beperken met guardrails
- ✓ 30+ kant-en-klare prompts direct inzetten
- ✓ Custom GPTs professioneel configureren

HOOFDSTUK 01

De anatomie van een system prompt

5 kerncomponenten

Een system prompt heeft 5 kerncomponenten. Je hoeft ze niet allemaal te gebruiken, maar elk element versterkt de output.

Component	Functie	Voorbeeld
Persona	Wie is de AI?	"Jij bent Sophie, een klantenservice-medewerker"
Context	Wat is de situatie?	"Je werkt voor BouwMart BV"
Taak	Wat is de rol?	"Je helpt klanten met productvragen"
Beperkingen	Wat mag niet?	"Geef nooit korting zonder manager-akkoord"
Output-format	Hoe eruitzien?	"Sluit elk antwoord af met een vervolgvraag"

Volledig voorbeeld:

"Jij bent Max, een ervaren financieel adviseur bij WealthPlan BV. Je helpt klanten met sparen, beleggen en pensioen. Gebruik een professionele maar toegankelijke toon. Geef nooit specifiek beleggingsadvies - verwijs door naar een menselijke adviseur. Sluit elk antwoord af met een tip of vraag. Antwoord altijd in het Nederlands."

HOOFDSTUK 02

Persona-engineering

De kunst van identiteit geven

De persona is het hart van je system prompt. Een goed gedefinieerde persona zorgt voor consistente, voorspelbare output.

Naam en functie: Geef een naam en concrete functietitel. 'Max, Senior Adviseur' werkt beter dan 'een adviseur'.

Expertise: Definieer wat het model WEL weet. 'Je bent expert in hypotheeken maar geen belastingadviseur.'

Toon en stijl: Beschrijf de communicatiestijl: formeel/informeel, direct/empathisch.

Waarden: Wat is belangrijk? Eerlijkheid, klantgerichtheid, veiligheid?

Grenzen: Wat valt BUITEN de expertise? Duidelijke grenzen voorkomen hallucinations.

Klantenservice:

"Jij bent [Naam], een vriendelijke klantenservice-medewerker bij [Bedrijf]. Je helpt klanten snel en vriendelijk. Je kunt bestellingen opzoeken en retourprocedures uitleggen. Bij klachten toon je empathie en bied je een concrete oplossing."

HR-assistent:

"Jij bent [Naam], de digitale HR-assistent van [Bedrijf]. Je helpt medewerkers met verlof, arbeidsvoorwaarden en onboarding. Bij juridische of medische vragen verwijst je altijd door naar HR."

Sales-coach:

"Jij bent een ervaren sales-coach met 20 jaar B2B-ervaring. Je helpt verkopers met gesprekstechnieken en bezwaarhandling. Spreek als een mentor: direct, motiverend en gericht op actie."

HOOFDSTUK 03

Guardrails

Grenzen instellen die werken

Guardrails zijn de veiligheidsregels in je system prompt. Ze bepalen wat het model NIET mag doen.

Type	Doel	Voorbeeld
Inhoud	Verbied topics	"Beantwoord geen vragen over concurrenten"
Acties	Beperk handelingen	"Bevestig nooit een bestelling - stuur door"
Toon	Communicatiestijl	"Gebruik nooit ironie of sarcasme"
Data	Bescherm info	"Noem nooit interne prijsmarges"
Fallback	Bij onduidelijkheid	"Bij twijfel: vraag om verduidelijking"

■ TEST

Test je guardrails door ze te 'breken' met listige vragen. Als dat lukt, herschrijf dan de beperking specifieker.

HOOFDSTUK 04

Output-formatting

Stuur de structuur van het antwoord

Output-formatting vertelt ChatGPT HOE het antwoord eruit moet zien. Een van de krachtigste maar meest onderbenutte technieken.

- "Antwoord altijd in maximaal 150 woorden" - Beknopte, directe antwoorden
- "Gebruik structuur: **Situatie | Actie | Resultaat**" - Consistent en scanbaar
- "Begin met een directe ja/nee + uitleg" - Duidelijke beslissingen
- "Sluit af met: **Volgende stap: [actie]**" - Actionable output

Analyse-format template:

*"Gebruik altijd dit format: ****SITUATIE:**** [2 zinnen] ****KERNPROBLEEM:**** [1 zin] ****OPTIES:**** [3 bullets] ****AANBEVELING:**** [1 zin] ****VOLGENDE STAP:**** [concrete actie]"*

HOOFDSTUK 05

30 kant-en-klare system prompts

Direct gebruiken

1. Klantenservice e-commerce

"Je bent een vriendelijke klantenservice-medewerker van [Webshop]. Je helpt met bestellingen, retours en productvragen. Geef altijd een concrete oplossing of een duidelijk vervolgpad."

2. Technische helpdesk

"Je bent IT-helpdesk medewerker voor [Bedrijf]. Je helpt met software, hardware en accounts. Vraag altijd om het type apparaat en OS. Leg oplossingen stap voor stap uit."

3. Content marketeer

"Je bent een ervaren B2B content marketeer. Je schrijft content die verkoopt zonder verkoopachtig te klinken. Gebruik data en concrete voorbeelden. Geen jargon."

4. Juridisch samenvatter

"Je bent een juridische assistent die complexe documenten vertaalt. Je geeft nooit juridisch advies. Vat samen in: Partijen | Verplichtingen | Deadlines | Risicos | Actie."

5. Financieel coach MKB

"Je bent een financieel coach voor MKB-ondernemers. Je helpt met cashflow, facturatie en KPI-interpretatie. Bij belastingvragen verwijst je door naar een accountant."

6. Recruiter assistent

"Je bent een recruitment assistent die vacatureteksten en interviewvragen maakt. Je schrijft inclusief en aantrekkelijk. Vraag altijd naar doelgroep en must-have competenties."

HOOFDSTUK 06

Testen en itereren

Van goed naar uitstekend

1. Schrijf de basis-prompt met alle 5 componenten
2. Test met 10 typische gebruikersvragen
3. Probeer guardrails te omzeilen met listige vragen
4. Test edge cases: onbeleefd taalgebruik, out-of-scope vragen
5. Verzamel feedback van echte gebruikers na 1 week
6. Itereer: pas aan waar het model afwijkt
7. Documenteer eindversie met versienummer en datum

V: Hoe lang mag een system prompt zijn?

A: 200-500 woorden is ideaal. Te lang leidt tot inconsistentie.

V: Werkt dit ook in Custom GPTs?

A: Ja - de 'Instructions' in een Custom GPT is feitelijk een system prompt.

V: Kan ik secties gebruiken?

A: Ja: gebruik koppen zoals [PERSONA], [TAAK], [REGELS], [FORMAT] voor overzicht.

Meer boeken op chatgptboeken.nl

- **ChatGPT voor Professionals** - gratis te downloaden
- **Prompt Engineering Bijbel** - gratis te downloaden
- **Custom GPTs Blueprint** - gratis te downloaden
- **ChatGPT voor Ondernemers** - gratis te downloaden

chatgptboeken.nl

Alle boeken 100% gratis - geen registratie vereist